

Akcja Żonkile w ozimskiej bibliotece

W dniu 19.04.2023 r. przypadła 80. rocznica wybuchu powstania w getcie warszawskim. W związku z obchodami wydarzeń, będących symbolem oporu społeczności żydowskiej wobec okrucieństw, jakim była poddawana w trakcie II wojny światowej, Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Ozimku wzięła udział w akcji „Żonkile”. Inicjatywa ta koordynowana jest przez Muzeum Historii Żydów Polskich „POLIN”, które już od dziesięciu lat upamiętnia powstańców, jak i cywilnych mieszkańców getta poprzez m. in. rozdawanie na ulicach Warszawy papierowych żonkili oraz organizację kampanii edukacyjnych, skierowanych do szkół oraz instytucji kulturalnych.

Symbolem pamięci oraz szacunku wobec Żydów poległych w powstaniu oraz podczas likwidacji getta jest żonkil – kwiat, który kojarzy nam się z wiosną, nowym życiem, odrodzeniem. Jest on także silnie związany z postacią Marka Edelmana, jednego z przywódców wydarzeń z 1943 r., któremu udało się przeżyć wojnę. W każdą rocznicę wybuchu powstania w getcie warszawskim, otrzymywał on bukiet żonkili od anonimowego nadawcy. Odtąd co roku, Marek Edelman składał te kwiaty pod pomnikiem Bohaterów Getta, mieszczącego się na warszawskim Muranowie. Tradycja podtrzymana została do dnia dzisiejszego, dodatkowo zostając wzbogacona o akcję „Żonkile”, podczas której mieszkańcy naszej stolicy otrzymują od wolontariuszy Muzeum POLIN papierowe żółte kwiaty. W tym roku, ze względu na okrągłą rocznicę wybuchu powstania (które było pierwszym miejskim zrywem w Europie w trakcie trwającej wówczas wojny), żonkile rozdawane były także w innych miastach Polski. W sumie, przygotowano 450 000 papierowych kwiatów, symbolizujących liczbę mieszkańców getta.

Akcja „Żonkile” to także inicjatywa edukacyjna, w którą angażują się placówki oświatowe oraz kulturalne. Nasza biblioteka miała ogromną przyjemność gościć u siebie uczniów klas szóstych z SP nr 3 w Ozimku, którzy wzięli udział w spotkaniu upamiętniającym bohaterów powstania. Bohaterów nie tylko biorących udział w walkach zbrojnych, ale także tych, którzy na co dzień stawiali czoła trudnej rzeczywistości, pomimo ogromu cierpienia. Scenariusz lekcji stworzony został przez pracowników Muzeum Historii Żydów POLIN, dostosowano go również do wieku odbiorców, w tym wypadku młodzieży w wieku 11-13 lat. W części wstępnej uczniowie zapoznali się z tematyką zajęć oraz zarysem historycznym

i genezą wybuchu powstania. Otrzymali także karty pracy – kopię ostatniego wydania „Małego Przeglądu” – cotygodniowego dodatku do gazety „Nasz Przegląd”, która była redakcją żydowską. „Mały Przegląd” adresowany był do dzieci i młodzieży i przez nich także był tworzony – ukazywały się tam bowiem artykuły, teksty oraz listy pisane przez najmłodszych.

Kopia wydania stanowiła wstęp do animacji „Będę pisać”, przedstawiającej historię dwójki młodych osób – Zosi i Natana – których znajomość rozpoczyna się właśnie poprzez list przesłany do redakcji „Małego Przeglądu”. W dalszym ciągu, film prezentuje losy przyjaciół po wybuchu wojny oraz utworzeniu getta. „Będę pisać” ukazuje życie w getcie z punktu widzenia osoby młodej, dziecka, które widzi, jak świat wokół niego się zmienia. Jedyną radością oraz pociechą dla Zosi i Natana pozostaje pisanie listów, co dodaje im nadziei na lepszą przyszłość. W animacji widzimy również losy, jakie spotykały Żydów mieszkających w getcie. Część z nich decydowała się na ryzykowną ucieczkę, innych wywożono do obozów koncentracyjnych, niektórzy zostali oddelegowani do ciężkiej pracy fizycznej. Byli także i tacy, którzy postanowili sprzeciwić się eksterminacji i zginąć z bronią w ręku. Te osoby zdecydowały się na powstańczą walkę, która rozpoczęła się w dniu 19.04.1943 roku. Mimo tych tragicznych zdarzeń, historia Zosi i Natana ukazuje również siłę przyjaźni i wzajemnego wsparcia, która pomogła obojgu stawić czoła smutnym wydarzeniom, przez które musieli przejść.

Po projekcji animacji nasi goście wzięli udział w dyskusji i podzielili się swoimi spostrzeżeniami dotyczącymi treści filmu. Z dużą empatią, wrażliwością i zrozumieniem odnieśli się do przedstawionej historii oraz jej bohaterów. Podkreślili, jak istotną wartością jest wzajemny szacunek,

życzliwość, niesienie pomocy drugiemu człowiekowi oraz przyjaźń.

A także to, że czasami nie trzeba dokonywać wielkich czynów, żeby uratować komuś życie. Niekiedy wystarczy zwykła życzliwość i wsparcie, aby podnieść kogoś na duchu. W celu utrwalenia wiedzy oraz swoich wrażeń, uczniowie wypełnili karty pracy, będące uzupełnieniem informacji dotyczącymi animacji „Będę pisać” oraz refleksji na temat istoty relacji międzyludzkich. Z pewnością uczestnicy zajęć mogli w sposób przystępny zderzyć się z tragedią narodu żydowskiego, jednocześnie czerpiąc cenną lekcję dotyczącą siły przyjaźni i miłości.

Hasłem przewodnim akcji „Żonkile” jest „łączy nas pamięć”. Niech ta pamięć nigdy się nie zatrze, niech będzie symbolem podziwu i szacunku dla ofiar tragicznych wydarzeń, do jakich dochodziło w getcie warszawskim. W ten sposób pozwalamy przemówić tym, którym wiele lat temu odebrano głos, a także budować przyszłość opartą o pokój i wartości takie jak tolerancja, respekt i otwartość.

